

összefüggéseit mutatja be. A pénzügyi tervezés része a vállalati stratégiának, a pénzügyi elemzés a vagyoni, az egyensúlyi és a jövedelmezőségi helyzet alakulására terjed ki. Képet kapunk a finanszírozási formákról; a hatékony pénzgazdálkodás feltételezi a finanszírozási alapelvek érvényesítését és az ésszerű kockázatvállalást.

Végül a válság megelőzésének módszereiről, a nehéz helyzetbe került vállalkozásoknak a válságból való kilábolásáról, a válság leküzdésének eszközeiről olvashatunk a könyv utolsó (9.) fejezetében. Megismerjük a válságmenedzselést a vállalati működés egyes szakaszaiban, a válságot előidéző okokat és a válságok típusait, majd a válságkezeléssel megbízott válságmenedzser fontos szerepét, jellemzőit. Működése magában foglalja a profiltisztítást és költségracionalizálást, a gyártmány- és piacfejlesztést egyaránt.

Valamennyi fejezet végén *Összefoglalást és Ellenőrző kérdéseket*, a *Függelékben* pedig írásbeli vizsgafeladatokat találunk a megoldásokkal együtt. A kiadvány ugyanis elsősorban a vállalkozási szakos mérlegképes könyvelői vizsgára készülők számára ajánlható. Áttanulmányozása azonban hasznos ismereteket nyújt a vállalkozók és menedzserek, s a régebben képesítést szerzett számviteli-pénzügyi dolgozók számára is.

R. I.

Kézikönyv a veszélyes hulladékokról

Szerkesztette: Beke Erzsébet – Biacs Tamásné–Dorkó Zsuzsanna–Markó Csaba–Szterjopulosz Krisztoforosz
Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1996. 346 p.

A KÖRNYEZETVÉDELMI KISKÖNYVTÁRSorozat (sorozatszerkesztő: Bándi Gyula) harmadik köteteként megjelent kézikönyvből a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos jogszabályokat ismerjük meg. A sorozat kötetei segítséget nyújtanak a mindennapi környezetvédelmi munka elvégzéséhez. Nagy szükség van erre, hiszen a környezet egyre romló minősége, állapotának megóvása mindinkább a figyelem középpontjába kerül hazánkban is. A környezetszennyezések megelőzéséhez tartozik a veszélyes hulladékok keletkezésének ellenőrzése, azok ártalmatlanná tétele, biztonságos szállítása stb. is.

A kézikönyv tartalmazza a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről szóló Bázeli Egyezmény kihirdetéséről szóló 101/1996. (VII. 12.) Korm. rendelet, valamint a 102/1996. (VII. 12.) Korm. rendelet (új rendelet) szövegét és mellékleteit a hozzájuk fűzött magyarázatokkal. Az előbbi kormányrendelet a veszélyes hulladékok nemzetközi forgalmából származó környezeti veszélyek elleni védelem szabályait építi be a magyar jogrendbe. Magában foglalja a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos kötelezettségeket, az országhatárokat átlépő szállítási szabályokat, a viták rendezésénél követendő eljárást. A Mellékletek az ellenőrzendő hulladékokat, a veszélyességi jellemzőket, az ártalmatlanítási eljárásokat, a szükséges információkat s a döntőbíráskodás menetét (cikkeit) sorolják fel.

A veszélyes hulladékokról szóló 102/1996. (VII. 12.) Korm. rendelet módosítja a korábbi hazai – sokszor nehezen áttekinthető – rendelkezéseket. Az eddigi szabályozásnál körültekintőbben határozza meg a veszélyes hulladékok importjával-exportjával, az engedélyekkel, az ellenőrzéssel s az adminisztrációval kapcsolatos feladatokat. Egységes szerkezetbe foglalja össze a szabályrendszert, új intézkedések bevezetésével közelíti az összehangolt nemzetközi gyakorlathoz.

Többek között kimondja például, hogy az ország területére külföldről csak hasznosításra hozható be veszélyes hulladék (23. §.), de megtiltja a kísérleti és próbaüzemi hasznosításra történő behozatalt. A behozatal engedélyezésére irányuló kérelemhez csatolni kell a környezetvédelmi hatóságoknak a hasznosításra kiadott engedélyt és a rendelkezésre álló szabad kapacitásra vonatkozó igazolását. A rendelkezések kiterjednek a vámszabadterületen végzett termelő tevékenység során keletkező veszélyes hulladékok magyarországi kezelésére is.

A rendelet további §-ai a veszélyes hulladékok tranzitszállítását, kivitelét stb. szabályozzák. Az új rendelet előírásai választ adnak sok, korábban vitatott kérdésre, mellékletei tartalmazzák a veszélyes hulladékok jegyzékét, a hulladékok minősítésének s az adatszolgáltatásnak a szabályozását; a veszélyes hulladéknak minősülő anyagoknál megjelöli azok veszélyességi fokát (osztályát) is. A továbbiak a veszélyes hulladékok begyűjtésével, import-exportjával, a határátkelőhelyekkel,

a veszélyeshulladék-bírsággal, a hulladékok gyűjtésével, tárolásával, égetésével foglalkoznak.

A kézikönyv szerkesztői a kormányrendeletekhez magyarázatokat fűztek, az adatszolgáltatáshoz szükséges nyomtatványok helyes kitöltéséhez útmutatásokat készítettek. A közölt joganyag, magyarázó szöveg és kitöltési útmutatás nélkülözhetetlen segítőtársa mindazon vállalatok, vállalkozások vezetői, menedzserei számára, akiknek munkája a veszélyes hulladékokkal bármilyen formában kapcsolatos.

R. I.

OSVALD Csilla–SÁRA Katalin

Az igazságügyi szakértők kézikönyve

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1996. 352 p.

A szakértők szerepe egyre fontosabbá válik az igazságszolgáltatásban. Közreműködésük rendkívül fontos az igazság kiderítése során a bírák, ügyészek és nyomozók számára a hatósági eljárásokban, a polgári és büntetőperekben egyaránt. Jelentőségük növekedését bizonyítja az is, hogy – a működésüket, díjazásukat szabályozó kormány- és IM-rendelet után – a jogterület szabályozása törvényi szintre emelkedett: az Országgyűlés megalkotta az Igazságügyi Szakértői Kamaráról szóló 1995. évi XCIV. törvényt. E törvény új alapokra helyezheti az igazságügyi szakértők tevékenységét azzal, hogy a Kamara részt vesz a rájuk vonatkozó jogszabályok megalkotásában, véleményezési joga van a szakértői szervezet fejlődési irányainak meghatározásánál, és képviseli az igazságügyi szakértők érdekeit.

A Kézikönyvben az Általános szabályok közt először az Igazságügyi Szakértői Kamaráról szóló 1995. évi CXIV. törvény rendelkezéseit ismerjük meg. A törvény meghatározza a kamarai tagság keletkezését, megszűnését, a kamarai tagok jogait és kötelezéseit. Foglalkozik a területi kamarák és a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara működésével, szerveivel, a tisztségviselők megválasztásával és a felelősségi szabályokkal (az etikai vétség meghatározása, az etikai eljárás lefolytatása). A kamara tevékenysége felett a törvényességi felügyeletet az igazságügyiminiszter gyakorolja. A törvényjavaslat benyújtásához készült Indoklás kifejti, hogy a kamara feladata a szakértők továbbképzésének szervezése, az etikai szakmai színvonal elveinek

meghatározása és a szakértők alkalmasságáról való véleménynyilvánítás is.

Az Általános szabályok közt a továbbiakban az igazságügyi szakértőkről szóló 53/1993. (IV. 2.) Korm. rendelet, a 2/1988. (V. 19.) IM rendelet, az igazságügyi szakértők díjazását szabályozó 3/1986. (II. 21.) IM rendelet és az igazságügyi szakértői igazolványok kiadására vonatkozó 10/1994. (VIII. 5.) IM rendelet szövegét, valamint a rendelkezések mellékleteit találjuk. A felsorolt rendeletek foglalkoznak – többek közt – az igazságügyi szakértők névjegyzékével, a szakértői vélemény felülvizsgálatával, a szakértői intézményekkel s a szakértő működésével. A szakértői vizsgálatok közül az orvosszakértői, a vegyészszakértői, a közlekedési szakértői vizsgálatok lefolytatásának előírásait ismerjük meg.

Az igazságügyi szakértők közül sokan intézményi keretek között látják el feladataikat, rájuk ezért a közalkalmazotti törvény rendelkezései vonatkoznak. A Kézikönyv II. fejezete ennek megfelelően közli a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény teljes szövegét, mely tartalmazza a közalkalmazotti jogviszonyra, a munkaügyi kapcsolatokra, a munkavégzésre, a fegyelmi felelősségre, a közalkalmazottak illetményrendszerére vonatkozó előírásokat. A 3/1993. (I. 30.) IM rendelet az előbbi törvénynek az igazságügyi szakértői intézményeknél történő végrehajtását szabályozza.

Az Eljárási keretek című (III.) fejezetben a büntetőeljárásról és a polgári perrendtartásról szóló 1973. évi I., illetve az 1952. évi III. törvény kivonatos szövegét találjuk. A szemelvények a bizonyítás általános szabályait (a bizonyítás eszközeit, a szakértő kötelezettségeit és jogait, a szakvélemény előterjesztésének módját stb.), majd a bizonyítás elrendelését, a bizonyítási eszközöket, a szakértők kirendelésének szabályait, s a tanúkkal és szakértőkkel szemben – meg nem jelenés, vallomástétel és véleménynyilvánítás megtagadása, késlekedés esetén – alkalmazható kényszerítő eszközöket tartalmazza.

A kézikönyv IV. fejezete a felülvéleményezésre vonatkozó rendelkezéseket mutatja be. A 60/1994. (XI. 8.) FM rendelet az Állatorvostudományi Egyetem Igazságügyi Felülvéleményező Bizottsága és az Igazságügyi Mezőgazdasági Szakértői Bizottság működését, a 13/1994. (IX. 13.) NM rendelet az Igazságügyi Tudomá-